

Tidpunkt:

Torsdag den 24 september 2020, kl. 16:45 – 16:59

Plats:

Hantverkargatan 3D, Glasbruket

Närvarande:

Se bilaga

Justerat:

§§ 1-4 , § 6, §§ 16-17

Den 6 oktober 2020

Isabel Smedberg Palmqvist
Ordförande

Karin Lekberg
Ledamot

Carmen Holm Nordquist
Sekreterare

Tidpunkt:

Torsdag den 24 september 2020, kl. 16:45 – 16:59

Plats:

Hantverkargatan 3D, Glasbruket

Närvarande:

Se bilaga

Justerat:

§ 5, §§ 7-15

Den 24 september 2020

Isabel Smedberg Palmqvist
Ordförande

Karin Lekberg
Ledamot

Carmen Holm Nordquist
Sekreterare

§ 1

Val av justerare och dag för justering

Beslut

Ordförande Isabel Smedberg Palmqvist (L) och Karin Lekberg (S) utsågs att justera protokollet från dagens sammanträde. Justering av protokoll ska ske senast torsdagen den 8 oktober 2020.

§ 2

Anmälan av protokoll

2.1. Anmälan av protokoll från utbildningsnämndens förvaltningsgrupp den 15 september 2020

2.2. Anmälan av protokoll från utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor den 16 september 2020

Beslut

Anmälan av protokoll från utbildningsförvaltningens förvaltningsgrupp den 15 september 2020, samt anmälan av protokoll från utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor den 16 september 2020, som blivit vederbörligen justerade, anmäls och läggs till handlingarna.

§ 3

**Anmälan av beslut från kommunfullmäktige och
kommunstyrelsen inom nämndens verksamhetsområde**

Beslut från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen inom
utbildningsnämndens verksamhetsområde anmäldes.

Beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 4**Anmälan av delegationsbeslut, inkomna handlingar m.m.**

- a) Anmälningar till och med den 7 september 2020
beträffande:
Förskoleavdelningen
Grundskoleavdelningen
Gymnasieavdelningen
Avdelningen för ekonomi och styrning
Avdelningen för utveckling och samordning
Avdelningen för personal och kompetensförsörjning
- b) Anmälan av anställningsbeslut 8 augusti – 7 september
2020.
89 stycken anställningsbeslut enligt ärendegrupp 1002.
- c) Anmälan av beslut om att skolplikten upphör på grund av
varaktig vistelse utomlands, 9 stycken (2020-08-19, 2020-
08-20, 2020-08-24, 2020-08-26, 2020-09-27, 2020-08-31,
2020-09-02, 2020-09-07, 2020-09-07) under perioden 8
augusti – 7 september. Ärendegrupp 407a, dnr 4.2.3-
6731/2020.

Övrigt

- d) Anmälan av rapporterade anmälningar avseende kränkande
behandlingar 28 juli t.o.m. 14 september 2020.

Kontorsutlåtanden

- e) Kontorsutlåtande med anledning av remissen
”Överenskommelse – Samverkan kring hälso-sjuk- och
tandvård för barn och unga som vårda utanför det egna
hemmet”, dnr S/20/0008.
- f) Kontorsutlåtande med anledning av remissen ”Utredning om
bevarande och gallring av information inom inköp,
upphandling och avtalsförvaltning i Stockholms stad”, dnr
5.3-4487/2020.

Beslut

Anmälan godkänns och läggs till handlingarna.

§ 5**Tertialrapport 2, 2020****Beslut**

1. Tertialrapport 2, 2020 med delårsbokslut per den 31 augusti godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner omslutningsförändringar om totalt 4,3 mnkr.
3. Ersättningar till fristående gymnasieskolor 2020 kompletteras enligt bilaga 5.
4. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Utbildningsförvaltningens arbete har hittills under året på många sätt präglats av pandemin. Såväl skolor som central förvaltning behövde under våren prioritera om och finna nya arbetssätt. Den högre lärar- och elevfrånvaron samt distansundervisning under våren har dock inte ännu fått något synbart genomslag på elevernas resultat i grundskola eller gymnasieskola efter läsåret 2019/2020. De långsiktiga konsekvenserna för elevernas resultat kan inte förutsägas, och skolorna kan framöver behöva vidta åtgärder för att försöka kompensera för detta.

Utbildningsnämnden har i augusti beslutat att samtliga gymnasieskolor kan erbjuda en kombination av undervisning i skolans lokaler med undervisning på distans för att minska trängsel i kollektivtrafiken. Riktlinjen är att cirka tjugo procent av eleverna undervisas på distans. Eleverna som har börjat i gymnasieskolans årskurs ett ska prioriteras när det gäller undervisning på plats i skolan.

Fokus för den centrala förvaltningen har under våren varit att till verksamheternas chefer erbjuda starkt operativt och strategiskt stöd och oförändrad tillgänglighet, vilket bland annat möjliggjorts genom alternativa kontaktvägar.

Inga större verksamhetsmässiga avvikelser konstateras, förutom väsentligt ökade sjukfrånvarotal. Överlag har förvaltningens uppdrag kunnat genomföras, bland annat genom en ökad användning av digitala verktyg. Nämndens ekonomiska prognos per augusti visar en budget i balans, efter resultatfonder.

Utbildningsnämnden bedöms i hög grad bidra till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål, men sammantaget är bedömningen att inriktningsmålet endast delvis uppfylls. Anledningen är att målen inte fullt ut uppnås när det gäller elevernas kunskapsutveckling, trygghet och studiero samt inflytande, även om resultaten i flera fall förbättrats. Förvaltningen bedömer att nämnden i huvudsak kommer att

uppnå övriga mål och i hög grad bidra till att kommunfullmäktiges mål för stadens verksamheter uppnås.

I verksamhetsplanen angivna uppdrag och aktiviteter genomförs som planerat och en mängd insatser pågår, som anknyter till nämndens prioriterade områden. Den uppföljning och analys av resultat som redovisas i denna rapport kompletteras i verksamhetsberättelsen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med övriga avdelningar.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 15 september 2020. Ärendet har även behandlats vid utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 16 september 2020.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Tertialrapport 2, 2020 med delårsbokslut per den 31 augusti godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner omslutningsförändringar om totalt 4,3 mnkr.
3. Ersättningar till fristående gymnasieskolor 2020 kompletteras enligt bilaga 5.
4. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Nassir Abdullahi Ali m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Coronapandemins effekter har påverkat samtliga av stadens verksamheter kraftigt och utbildningsnämndens verksamhet är inget undantag. Stora omställningar och anpassningar har gjorts i alla delar av verksamheten. Vi vill tacka skolornas- och förvaltningens personal för det mycket goda arbete som utförts i denna svåra situation.

Pandemins effekter har inneburit en stor påfrestning för personalen som redan befann sig i ett ansträngt läge på grund av den underfinansierade skolbudgeten. Omställningen till digital undervisning, nya rutiner för att undvika smittspridning och högre lärar- och elevfrånvaron kan ge långsiktiga effekter som

idag är svåra att överskåda – särskilt för kunskapsnivåerna, betygsresultaten och arbetsmiljön för personalen.

Det ekonomiska utfallet ser nu positivt ut tack vare den statliga sjuklönekompensationen som räddat budgeten från att med underskott. Det är fortfarande en ohållbar situation där verksamheten är underfinansierad – och utan regeringens handlingskraftighet hade resultat varit helt annorlunda.. Den strama budgeten har dock kostat ute i verksamheten i form av minskning av personal och andra åtstrammingsåtgärder. Det har påverkat skolornas förutsättningar för att fullt ut ge alla elever det stöd de behöver för att nå sin fulla potential.

Vi får oroande signaler från lärare, vårdnadshavare och elever om att pandemins effekter har förstärkt redan befintliga mönster i skolan; lågpresterande elever, ofta från ett socioekonomiskt utsatt område, har hamnat efter i relation till högpresterande elever ofta med en starkare socioekonomisk bakgrund. De barn och elever som har störst behov av stöd i skolan är de som är förlorarna när verksamheterna är underfinansierade – och pandemin har gjort det ännu svårare för den gruppen att klara skolan.

I utbildningsnämndens tertialrapport 2 för 2020 ser vi ett par mycket oroande trender i utvecklingen som reflekterar detta, även då den långsiktiga effekten av pandemin är oviss. Förvaltningen beskriver att betygsresultaten är i princip desamma som föregående år. Det är en sanning med modifikation.

När resultatutvecklingen bryts ner utifrån socioekonomiska förutsättningar ser vi att de tre första kvartilerna, de skolor med lägre socioekonomiskt index, är stabila. De skolor med högst socioekonomiskt index, kvartil fyra, går åt helt fel håll. I den elevgrupp som är i störst behov av stöd minskar behörigheten till gymnasiet, andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen och det genomsnittliga meritvärdet. Det är en mycket oroande trend som förvärrats under de senaste tre åren.

I kontexten av den samhällsdebatt vi har idag och den höga svansföring som den blågröna majoriteten har kring gängbrottslighet är ett anmärkningsvärt att de har valt att lägga den sämsta skolbudgeten på mycket länge – samtidigt som all forskning pekar på att klara grundskolan är den största garanten för att inte hamna snett i livet. Nu ser vi att den mest utsatta gruppen tappar ytterligare och inga åtgärder eller förstärka förutsättningar för verksamheten har presenterats.

påverkats av pandemins effekter och även högt studiemotiverade elever har svårt att nå sin fulla potential givet rådande situation.

Även skillnaden i skolresultat mellan pojkar och flickor ökar vilket också är mycket oroande. Förra året var skillnaderna i gymnasiebehörigheten och andelen som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen marginella men har i år ökat. Denna trend slår också hårdast mot elever med högt socioekonomiskt index. I kvartil fyra är skillnaden i gymnasiebehörighet mellan pojkar och flickor sex procent, där andelen pojkar med gymnasiebehörighet är lägre (66 procent). Jämför det med kvartil 1, elever med lägst socioekonomiskt index, där skillnaden mellan pojkar och flickor är två procent och andelen pojkar med gymnasiebehörighet är 96 procent. Det är 30 procents skillnad – det är anmärkningsvärt och helt oacceptabelt. Likvärdigheten måste stärkas i Stockholm stads skolor.

Vi har en stor förståelse för att flera delar av verksamheten har behövt ställas in eller skjutas upp. Vi menar dock att det är viktigt att tillsynen av fristående förskolor och pedagogisk omsorg sätts igång i höst – under säkra förutsättningar. Det behövs också tas fram plan som redovisar hur förvaltningen tänkt kompensera för och genomföra alla de inställda aktiviteter; som utbildningar och föreläsningar för personal och utvärdering av kommunala förskolor.

Den förbättring av resultaten som vi kan se för skolorna i Järva är mycket glädjande. Stärkningen av skolornas styrning och ledning och av elevhälsans kompetenser genom att anställa fler skolledare, kuratorer och psykologer genom statsbidraget för likvärdighet har redan gett resultat. Vi ser fram emot att fortsatt följa detta arbete.

Vi ser även fram emot att följa förvaltningens arbete för att stärka tryggheten och studieron i skolorna och vi hoppas att det kommer att ge resultat. Men med de allt större klasserna har lärarna ett svårt uppdrag och för att komma till rätta med arbetsmiljön kommer det krävas ökade resurser. Då är den liggande budgeten som inneburit att skolorna tvingats anpassa sig genom minskning av personal inte tillräcklig.

Förvaltningen nämner i sitt arbete med att stärka nyexaminerade och nyanställdas introduktion flera brister som vi hoppas åtgärdas. Det är mycket oroande och med tanke på den stora bristen på lärare är det viktigt att de nyanställda ges de bästa förutsättningarna att lyckas och trivas med sitt uppdrag. Det är negativt för både skolan och individen att de brister i

introduktionen, exempelvis förekommer det alltför ofta att de nyanställda inte får den mentor som de har rätt till.

Gällande vikariepoolens lyckade genomförande så är vi glada av att utfallet har varit så positivt. Vi hoppas att arbetet fortsätter och att verksamheten fortsätter att utvecklas.

Gymnasieskolorna som under våren skötte sin undervisning huvudsakligen på distans lyckades snabbt ställa om och för många elever har det gått bra. Men det är osäkert vilka de långsiktiga konsekvenserna vad gäller lärandet och kunskapsresultat faktiskt kommer att bli. Det skulle vara önskvärt att skolorna hade resurser att följa upp och att erbjuda det stöd som behövs för de elever som tappat under våren. Med majoritetens skolbudget kan det vara svårt men vi hoppas att de inser vikten av att eleverna ges de bästa förutsättningarna för att lyckas.

Martin Westmont (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

I den tid som råder är det viktigt att ta ett gemensamt långsiktigt ansvar. Den rådande pandemin präglar fortfarande verksamheten i staden och förvaltningen och dess medarbetare gör ett hedersamt arbete. Mot bakgrund av pandemins påverkan på samhället är det av vikt att staden är redo att rannsaka stora kostnadsområden och prioritera skolans kärnverksamhet.

Vi måste prioritera och verka för att tillgången på skyddsutrustning på stadens skolor är god, personal som elever ska aldrig känna risk för sin egen hälsa om man deltar i skolundervisningen. Även om det idag inte är ett krav på att bära munskydd så ska tillgången ändå finnas på stadens skolor.

§ 6**Stockholmsenkäten**

- Stadsövergripande resultat år 2020

Beslut

Utbildningsnämnden godkänner redovisningen av Stockholmsenkäten 2020 - urval stadsövergripande resultat.
--

Ärendet

Stockholmsenkäten genomförs vartannat år och är en enkätundersökning som besvaras av ungdomar i årskurs 9 och i år 2 på gymnasiet i Stockholms stad. Socialförvaltningen har sammanställt ett urval i Stockholmsenkätens övergripande resultat 2020. Resultaten i Stockholmsenkäten är generellt stabila men inom några områden märks lite större förändringar. Bland annat syns att snusning ökar, framförallt bland flickor i gymnasiet och att elever i större utsträckning anmäler om de utsatts för allvarliga hot. Däremot minskar andelen elever som spelar för pengar över tid. Fler flickor än pojkar upplever otrygghet i sitt bostadsområde sent på kvällen och den rapporterade utsattheten för våldtäkt och sexuellt tvång har ökat bland flickor. Att känna sig deppig utan att veta varför har ökat något bland flickor i årskurs 9 och känslan av god psykisk hälsa är lägre än i någon tidigare mätning.

Förvaltningarna pekar på vikten av fortsatt god samverkan, särskilt genom stadsdelsförvaltningarnas preventionssamordnare och skolornas elevhälso-team. Skolsociala team och sociala insatsgrupper lyfts som viktiga verksamheter för arbete mot hög skolfrånvaro och psykisk ohälsa. Arbetet för att motverka mäns och pojkars våld behöver fortsätta både genom kompetensutveckling för stadens medarbetare och med elever på skolor och ungdomsmottagningar. Sammantaget anser förvaltningarna att Stockholmsenkätens resultat ska användas för att bidra till utveckling av stadens arbete med unga. Utbildningsförvaltningen kommer att använda resultatet i uppföljningen av skolornas elevhälsoarbete.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor vid socialförvaltningen i samarbete med utbildningsförvaltningen.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 15 september 2020. Ärendet har även behandlats vid utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 16 september 2020.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden besluta att godkänna redovisningen av Stockholmsenkäten 2020 – urval stadsövergripande resultat.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Isabel Smedberg-Palmqvist (L), Filip Solsjö m.fl. (M), Richard Åkesson (MP), Claes Nyberg (C) och Alicja Lindell (M) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Stockholmsenkäten utgör en viktig grund för stadens arbete med ungas hälsa och välmående. Genom dess resultat kan såväl politik som förvaltning identifiera förändringar i ungas mående och levnadsvanor redan i ett tidigt skede samt identifiera områden där extra insatser behöver göras.

På en del områden finns positiva trender, till exempel att andelen elever som spelar för pengar minskat över tid även om det är oroande att det är fler av de elever som spelar som uppger att det medfört problematiska konsekvenser. Men det finns också områden med enbart negativ utveckling i årets enkät. Inte minst är det allvarligt att utsattheten för våldtäkt och sexuellt tvång har ökat bland flickor. Detta samtidigt som det kan konstateras att känslan av god psykisk hälsa är lägre än i någon tidigare mätning framför allt för flickor i årskurs 9. Det är en oroande utveckling på dessa områden som skolan behöver arbeta systematiskt med för att vända utvecklingen inom tillsammans med andra centrala aktörer. Därför delar vi förvaltningens syn om att en god samverkan såväl inom staden som med externa aktörer är av stor vikt för att vända den negativa utvecklingen.

Skolornas elevhälsoteam har en viktig roll i arbetet för att minska den psykiska ohälsan bland unga. För vår majoritet är elevhälsan viktig och därför ett av nämndens prioriterade områden. Att Utbildningsförvaltningen kommer att använda resultatet i uppföljningen av skolornas elevhälsoarbete ser vi som en viktig del i att Stockholmsenkätens innehåll tas till vara på och används för att förbättra och utveckla det förebyggande arbetet på stadens skolor oavsett om det handlar om psykisk ohälsa eller ungas utsatthet för sexuellt våld.

Nassir Abdullahi Ali m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Vi tackar för rapporten som utgör ett viktigt underlag för nämndens framtida arbete. Stockholmsenkäten 2020 visar flera allvarliga trender som kräver insatser från staden.

Det är allvarligt att allt fler av stadens unga rapporterar att de upplever otrygghet i sitt bostadsområde. I årskurs 9 har andelen flickor som upplever otrygghet i sitt eget bostadsområde ökat från 29 procent till 33 procent och från 13 procent till 17 procent bland pojkarna. Staden måste arbeta för att alla stockholmare oavsett ålder ska känna sig trygga. Därför vore det bra om alla stadsdelsnämnder genomförde tryggvandringar, fokusgrupper eller samtal med unga kring vilka platser de upplever som otrygga i syfte att åtgärda platserna. Stadsdelarna har möjlighet att söka medel ur trygghetsfonden för att offentliga platser ska vara trygga för alla. Stadsdelarnas samverkan med skolorna är också ett viktig trygghetsskapande arbete, som behöver stärkas och utvecklas.

I årets undersökning, liksom tidigare år, rapporterar flickor i mycket större utsträckning än pojkar att de upplever psykisk ohälsa. Tydligast skillnad syns hos flickor i årskurs 9, där 42 procent uppger att de är ledsna och deppiga utan att veta varför, jämfört med 36 procent 2018.

De senaste åren har flickor uppgett att de har sämre mående jämfört med pojkar i samma ålder. Nu måste politiken agera för att bryta utvecklingen. Det är viktigt att tidiga åtgärder sätts in, att elevhälsan förstärks och att skolorna arbetar förebyggande för att stärka ungas hälsa. Vi vill att skolhälso team ska finnas på alla skolor så att alla elever har tillgång till det stöd och hjälp de har rätt till.

Andelen som blivit utsatta för sexuellt tvång och våldtäkt ökar årets enkät visade att en ökande andel unga flickor i Stockholm har tvingats till sex eller blivit våldtagna. Det handlar om var tjugonde tjej i årskurs 9 och nästan var tionde tjej i årskurs 2 på gymnasiet.

Att det här är skrämmande och upprörande uppgifter behöver vi inte påpeka. Och som om det inte vore nog så finns det dessutom ett mörkertal som gör att siffrorna kan vara ännu värre. Det visar på att det finns ett enormt behov av att vuxenvärlden gör mer.

Skolan är en av de absolut viktigaste institutionerna i unga människors liv. Det är där de pluggar och träffar kompisar och det är i skolan som många av de grundläggande värderingar som vi tar med oss ut i vuxenlivet skapas. Skolan spelar därför en

väldigt viktig roll i vår syn på sex och samtycke, och en bra sex- och samlevnadsundervisning ger eleverna chansen att prata om normer och beteenden och hitta en trygghet i frågorna.

Det är därför en god början att regeringen har fattat beslut om att alla som utbildar sig till lärare även ska utbildas i sex- och samlevnad. Men vi menar att även de som i dag arbetar som lärare måste få ta del av det kompetenslyftet så att också dagens skolungdomar får rätt till en bra, omfattande och trygg sexualundervisning med fokus på samtycke.

Många lärare har i undersökningar uppgett att de själva tycker att det är ett svårt ämne att undervisa i och prata med eleverna om, och vi tycker därför att det är självklart att lärarna ska få mer stöd i att undervisa och samtala om de här svåra frågorna.

Vi vill också att kompetenslyftet ska inkludera de som arbetar på skolornas fritidshem och fritidsklubbar. Det är platser som många barn och unga tillbringar mycket tid på, och därför är det viktigt att alla vuxna i de miljöerna också vet hur de ska prata om frågor som rör sex och samtycke.

§ 7**Digitala verktyg i grundskolan, projektrapport nr 4/2020**

- Yttrande till Stadsrevisionen

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till stadsrevisionen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Stadsrevisionen har överlämnat rapporten ”Digitala verktyg i grundskolan, nr 4 2020” till utbildningsnämnden för yttrande. Revisionskontorets sammantagna bedömning är att utbildningsnämnden behöver utveckla sin styrning för grundskolornas användning av digitala verktyg i undervisningen.

Revisionskontoret föreslår bland annat att utbildningsnämnden tar fram en övergripande strategi för de övergripande målen i den nationella digitaliseringsstrategin och utvecklar det systematiska kvalitetsarbetet.

Förvaltningen kommer att ta fram en förvaltningsövergripande strategi för hur stadens skolor ska nå de övergripande målen i den nationella digitaliseringsstrategin och kommer att genomföra olika aktiviteter för att ytterligare utveckla systematiken i kvalitetsarbetet. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till stadsrevisionen som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med avdelningen för utveckling och samordning

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 15 september 2020. Ärendet har även behandlats vid utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 16 september 2020.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till stadsrevisionen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 8**Ny avfallsplan för Stockholms kommun 2021–2024**

- Remiss från Stockholm Vatten och Avfall, dnr. SVOA 20NM3

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Stockholm Vatten och Avfall som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Stockholm Vatten och Avfall har remitterat "Avfallsplan för Stockholm 2021–2024" till utbildningsnämnden för yttrande. Tyngdpunkten i planen ligger på avfall som uppkommer hos hushållen samt liknande avfall från stadens verksamheter. Planen har fyra huvudmål, där utbildningsnämndens verksamheter främst omfattas av målet att avfall från stadens verksamheter ska minska, och det avfall som ändå uppkommer ska tas om hand resurseffektivt.

Utbildningsförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till den föreslagna avfallsplanens mål och åtgärder. Förvaltningen konstaterar att arbetet med implementering av avfallsplanen kommer ställa krav på förändrade arbetssätt såväl på skolorna som inom central förvaltning. För att nå avfallsplanens långsiktiga mål behöver skolornas arbete med sortering och hämtning underlättas. Förvaltningen vill därför betona vikten av ett stadsövergripande arbete för upphandling av hämtning av verksamhetsrelaterat avfall, inklusive farligt avfall. Förvaltningen vill även betona behovet av att serviceförvaltningen har en övergripande kompetens utifrån avfallsplanens målsättningar, i syfte att kunna bistå förvaltningar och bolag avseende kravställning i upphandlingar.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att godkänna och överlämna tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning, i samverkan med grundskoleavdelningen och gymnasieavdelningen.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 15 september 2020. Ärendet har även behandlats vid utbildningsnämndens råd för

funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 16 september 2020.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till Stockholm Vatten och Avfall som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkanden

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Nassir Abdullahi Ali m.fl. (S) lade fram ett eget förslag enligt nedan och yrkade bifall för detta.

1. Att utbildningsnämnden beslutar delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande:

Avfallsplanen är viktig för stadens miljöarbete. Den påverkar planeringen av nya områden, prövningen av bygglov, tillsynen över miljöfarlig verksamhet samt stockholmarnas hantering av sitt avfall.

Förslaget till avfallsplan för Stockholm innehåller många bra mål, delmål och åtgärdsförslag. Några saker saknas dock.

Bygg- och anläggningsavfall

I förslaget till avfallsplan står klart och tydligt att den enskilt största volymen avfall som hanteras i kommunen är bygg- och anläggningsavfall, och då framförallt schaktmassor. Genom att stödja och möjliggöra en effektiv logistik för massor och återanvändning av massor kan betydande mängder transporter undvikas och uttag av jungfruligt material minska.

När vi socialdemokrater skrev en motion om förbättrad masshantering svarade i princip samtliga remissinstanser att de höll med om att förbättrad masshantering är av yttersta vikt för att uppnå ett hållbart byggande, att det behövs bredare och bättre samordning av frågorna och att en strategi behöver upprättas. Det behövs en stadsövergripande masshanteringsstrategi som antas av kommunfullmäktige. Staden bör också inrätta en samordnande funktion som inte bara leder stadens arbete utan även bjuder in kommuner och kommersiella aktörer till ett regionalt samarbete.

En annan åtgärd är ändrade krav på massgodsfordon (i enlighet med Tungtrafikutredningen). Massgodsfordonen står idag för

hälften av all godsmängd i staden. En förändrad längdbegränsning så att massgodstransporter tillåts med fordon upp till 15 meter, istället för dagens 12 meter, skulle medföra att antalet transporter av massgods kan reduceras med hela 48,3 procent. Utifrån 2017 års statistik motsvarar det en minskning med ca 775 tunga fordon per år. Eller en reduktion på cirka 50 000 ton koldioxidutsläpp per år, att jämföra med övriga föreslagna åtgärder i klimathandlingsplanen som ligger på ca 1 000-3 000 ton. Detta är en åtgärd som skulle få enorma effekter från klimatet. Att denna förändring, som föreslogs av Tungtrafikutredningen redan år 2017, har blockerats är anmärkningsvärt.

Rivningsavfall

En stor del av den rivning och sanering som görs i Sverige utförs i Stockholmsregionen. Under två veckor i augusti låg det projekt för ca 500 miljoner kronor ute på marknaden för förfrågan. Det är oerhört viktigt att dessa rivningar sker på ett korrekt sätt så att miljöfarligt avfall inte hamnar i naturen. Idag finns dock oseriösa aktörer som vinner upphandlingar eftersom de dumpar priserna genom att inte hantera och redovisa avfallet på rätt sätt.

Staden måste förbättra sin kontroll över miljöfarligt avfall. Miljöförvaltningen gör endast ett fåtal tillsynsbesök vid rivningar, cirka 10 per år, och har hittills i år inte stött på någon alarmerande brist i hanteringen. Samtidigt vet vi att det finns stora brister hos oseriösa aktörer, i september 2020 anhölls ägarna till ett av de största återvinningsföretagen för grovt miljöbrott. Tillsynsarbetet är viktigt och behöver utökas.

Det krävs även förebyggande insatser. I stadens egna upphandlingar behöver miljöförvaltningen komma in och bidra i tidigt skede och för det krävs samarbete med de upphandlande verksamheterna, så som exploateringskontoret. Med samarbete i tidiga skeden kan kravställningarna i upphandlingsunderlagen och granskningen av anbuderna förbättras ur miljösynpunkt.

Biokol

I förslaget till avfallsplan beskrivs hur biokol binder koldioxid i en urban kolsänka samtidigt som växtförutsättningarna för stadens träd och växter förbättras och ett klimatpositivt fjärrvärmestillskott skapas. En pilotanläggning kommer att tas i drift på Bromma reningsverk under år 2020 där även tester med pyrolys av avloppsslam ska kunna genomföras. Denna testverksamhet är oerhört spännande och har stor potential att bidra till att stadens klimat- och miljömål uppnås. I avfallsplanen står att storskaliga biokolanläggningar i regionen utreds av Stockholm Exergi. Vi menar att detta inte är

tillräckligt skarpt. En storskalig biokolsanläggning måste tas i drift och datum behöver fastställas för när en sådan anläggning ska vara klar.

System för insamling och mottagning av grovavfall och farligt avfall

Förslaget till avfallsplan innehåller efterlängtade satsningar på att mobila lösningar för mottagning av avfall och återbruksmaterial ska vidareutvecklas. Det är viktigt att alla, även de utan tillgång till bil, har möjlighet att göra sig av med grovavfall och farligt avfall på ett smidigt sätt. Att öka tillgängligheten genom de mobila lösningarna är avgörande för vissa, men bra för alla. En annan viktig åtgärd för att öka tillgängligheten är att utöka öppettiderna på stadens återvinningscentraler så att stockholmarna kan återvinna minst klockan 7-21 på helgfria vardagar.

Sopsugsanläggningar

Avfallsinsamlingen i staden kan förbättras och effektiviseras genom att installera sopsugar i nya bostadsområden. Dessa anläggningar gör det möjligt för sopbilar att tömma flera fastigheters avfall från ett och samma hämtningsställe. På så sätt minskar transporter, buller och luftföroreningar samtidigt som arbetsmiljön för de som hämtar avfallet förbättras. Dessutom minskar riskerna för skadedjur och det kan skapas nya möjligheter för ökad sopsortering.

I förslaget finns positiva skrivningar om att avfallshantering via stationär sopsug har många fördelar vid exploatering av större områden. Det bör det framgå att möjligheten att bygga sopsugar ska prövas i varje nytt projekt.

Förebyggande av avfall och cirkulär ekonomi

Det är bra att det står att miljöhänsynskrav ska vidareutvecklas i stadens program för upphandling och inköp och att inriktningen mot cirkulär ekonomi och avfallsförebyggande ska stärkas. När miljöprogrammet kom blev det tydligt att ambitionerna inte speglades i inköpsprogrammet. Det är diffust vilka klimat- och miljökrav som staden ska ställa i sina upphandlingar, istället för skarpa krav finns bara korshänvisningar och otydlighet. Staden upphandlar för cirka 40 miljarder kronor årligen och en stor del av stadens klimatutsläpp avgörs av upphandlingskraven. Vi är mycket kritiska till att inga skarpa krav ställs på upphandlingar. Målet måste vara att nå ett krav på nollutsläpp eller klimatneutralitet i alla upphandlingar, men till dess ska alla relevanta upphandlingar innehålla krav på minskade utsläpp.

Omlastning och utvecklad logistik

En av förklaringarna till den ökande vägtrafiken och de ökande utsläppen är allt fler lätta lastbilar. Samordningen för dessa transporter måste öka och satsningar på mer effektiva och miljövänliga varustransporter måste ske. Varustransporterna kan minskas genom samlastningscentraler. Det räcker inte med att endast konstatera att det pågår försök. Staden behöver utreda möjligheter för obligatorisk samlastning och peka ut områden där samlastningscentraler måste inrättas.

Det är glädjande att Stockholm Vatten och Avfall i samarbete med trafikkontoret undersöker om tystare fordon kan medge hämtning under tider när trafiksituationen är mindre ansträngd. Allt fler måste övergå till off peak-leveranser, det vill säga nattliga leveranser med tysta elfordon.

Plast och plastavfall

I förslaget till avfallsplan står att ökad materialåtervinning av plast är bättre för miljön än energiåtervinning (förbränning i kraftvärmeverk). Utsortering av plast i Högdalens sorteringsanläggning kommer att medföra en stor klimatnytta eftersom minskad förbränning av plast innebär minskad tillverkning av plast från primärt material. Det finns två viktiga åtgärder för att minska förbränningen av plast som bör framgå av avfallsplanen: utvecklad avfallsstatistik samt förändring av skatten på avfallsförbränning.

Många initiativ har tagits för att minska plasten i Stockholm, men stora delar av det avfall som förbränns i Högdalen kommer från andra kommuner i Stockholmsregionen. Det innebär att avfallshanteringen även i andra kommuner ger upphov till koldioxidutsläpp i Stockholm. Konsekvensen av detta är både att andra kommuner kan "exportera" sina koldioxidutsläpp till Stockholm, men också att det saknas incitament för andra kommuner att minska plasten i sitt avfall.

Utsorteringen av plast och andra fossila material i avfallet måste göras uppströms (tidigare i avfallsflödet, innan det kommer till förbränningsanläggningen). För att skapa incitament för samtliga kommuner i Stockholmsregionen att minska plasten i avfallet och på så sätt minska koldioxidutsläppen borde kommunerna regelbundet redovisa statistik för det avfall som levereras till förbränning. Stockholms stad bör därför verka för att samtliga kommuner i regionen redovisar hur många ton avfall som uppkommit i kommunen samt vilken mängd utsläpp som avfallet innebär.

av statistikrapportering skulle också vara relativt enkel att genomföra. Förslagsvis skulle Region Stockholms klimatkansli samla in, samordna och presentera statistikrapporteringen inom regionen. Avfallsplanen bör ställa så fast att Stockholms stad ska verka för att sådan statistik tas fram.

I enlighet med januariavtalet har en ny skatt på förbränning av avfall införts. Skatten är dock olyckligt utformad och leder i praktiken till ökade incitament att bränna mer, istället för mindre, plast.

Beroende på vad avfall innehåller får man ut olika mycket energi vid förbränning. Att bränna plast ger mer värme än förbränning av sorterat avfall. För att värma upp Stockholm behövs alltså färre ton avfall om den innehåller plast. Eftersom skatten är konstruerad så att den betalas på varje ton bränt avfall kommer fjärrvärmebolagen därför försöka minimera antalet förbrända ton, vilket görs genom att ha så mycket plast som möjligt i det avfall som bränns. Skattekonstruktion innebära alltså att ju mer plast som sorteras ut, desto högre skatt – incitamentet blir att materialåtervinna mindre, motsatsen till skattens syfte. Konsekvenserna blir ökade koldioxidutsläpp och minskad materialåtervinning.

För att uppnå syftet med skatten – att öka utsorteringen för materialåtervinning – bör beskattning endast ske på förbränning av icke-sorterat avfall. På så sätt skapas incitament för ökad materialåtervinning och vi får positiva effekter för klimatet och miljön. I avfallsplanen bör det tydligt framgå att staden ska verka för en förändrad beskattning.

Insamling av förpackningar och tidningar/returpapper

Idag upplever många stockholmare att återvinningsstationer är nedskräpade, otrygga och otillgängliga. Även om återvinningsstationerna inte drivs av staden utan av företag inom återvinningsbranschen måste staden ta ansvar för stadsmiljön. Det är inte acceptabelt att återvinningsstationerna missköts och försämrar närmiljön. Staden måste därför samla branschen och andra relevanta aktörer för att förbättra situationen och tillgängligheten. Detta måste framgå av avfallsplanen.

Delmål för planperioden

I detta avsnitt bör nya åtgärder infogas.

1.1 Den totala mängden avfall ska minska

- Införa målet att nå ett krav på nollutsläpp eller klimatneutralitet i alla upphandlingar, till dess ska alla

relevanta upphandlingar innehålla krav på minskade utsläpp

1.3 En större andel av avfallet ska materialåtervinnas

- Verka för att tester med pyrolys av avloppsslam genomförs i den nya testanläggningen

1.4 Andelen farligt avfall och elavfall i soppåsen ska vara mindre än 0,3 procent

- utöka öppettiderna på stadens återvinningscentraler så att stockholmarna kan återvinna minst klockan 7-21 på helgfria vardagar.

1.6 Mängden anläggnings-, bygg- och rivningsavfall ska minska

- Ta fram en stadsövergripande masshanteringsstrategi
- Inrätta en samordnande funktion för masshanteringsfrågor som inte bara leder stadens arbete utan även bjuder in kommuner och kommersiella aktörer till ett regionalt samarbete
- Ändra kraven på massgodsfordon i enlighet med Tungtrafikutredningen så att antalet transporter av massgods kan halveras
- Förbättra kontrollen över miljöfarligt avfall
- Samarbeta i tidiga skeden så att kravställningar i upphandlingsunderlag och granskning av anbud förbättras ur miljösynpunkt

1.8 Mängden plastavfall som förebyggs, återanvänds och materialåtervinns ska öka

- Verka för att samtliga kommuner i regionen redovisar hur många ton avfall som uppkommit i kommunen samt vilken mängd utsläpp som avfallet innebär.
- Verka för att avfallsförbränningsskatten endast sker på förbränning av icke-sorterat avfall

3.2 Systemen för avfallshantering ska vara enkla, ha god tillgänglighet och vara trygga att använda

- Samla branschen och andra relevanta aktörer för att förbättra situationen och tillgängligheten vid och avfallsstationerna

3.3 Systemen för avfallshantering ska erbjuda en god arbetsmiljö

- I varje nytt projekt pröva möjligheten att bygga sopsugsanläggning

4.4 Ökad hänsyn ska tas till den omgivande miljön vid hantering av avfall

- Se till att fler leveranser styrs om till off peak-leveranser, det vill säga nattliga leveranser med tysta elfordon

4.5 Nya tekniklösningar ska undersökas och insamlingsystem samt behandlingsmetoder ska fortsätta utvecklas

- Utredda möjligheter för obligatorisk samlastning och peka ut områden där samlastningscentraler måste inrättas

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med ordförandens yrkande.

Reservation

Nassir Abdullahi Ali m.fl. (S) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag.

§ 9**Handlingsplan för Biologisk mångfald i Stockholms stad**

- Remiss från kommunstyrelsen, dnr. KS 2020/931

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ”Handlingsplan för biologisk mångfald i Stockholms stad” till utbildningsnämnden för yttrande. Syftet med handlingsplanen är att ange inriktningen för arbetet med biologisk mångfald inom Stockholms stad. Handlingsplanen innehåller fem strategier som syftar till att konkretisera hur staden ska arbeta med etappmål i miljöprogrammet om biologisk mångfald. Handlingsplanen är också ett led i arbetet att nå stadens ”Vision 2040”.

Utbildningsförvaltningen ställer sig positiv till ”Handlingsplan för biologisk mångfald” eftersom den är i linje med övergripande målsättningar och pågående arbete. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning, i samverkan med grundskoleavdelningen och gymnasieavdelningen.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 15 september 2020. Ärendet har även behandlats vid utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 16 september 2020.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkanden

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Tina Kratz m.fl. (V) lade fram ett eget förslag enligt nedan och yrkade bifall för detta.

1. Att utbildningsnämnden beslutar delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande:

Biologisk mångfald är en av de nio planetära gränser som är grundläggande för en hållbar planet. Det är den planetära gräns som överskrids allra mest och som just nu hotar våra ekosystem mer än något annat. Människan är beroende av ekosystemtjänster från naturen. Begreppet ekosystemtjänster används för att visa den nytta människan får från naturens arbete. Till exempel renar växter vår luft och bin pollinerar våra grödor. Dessa s.k. ekosystemtjänster skapas och möjliggörs av den biologiska mångfalden. Artrikedom förstärker våra och kommande generationers livsmöjligheter och är grunden för fortsatt välfärd.

Utrotningen av arter sker så snabbt att vissa forskare talar om ett sjätte massutdöende, forskarna befarar att så mycket som 25 procent redan har försvunnit. Försvinner insekterna försvinner många av våra ekosystemtjänster. Deras överlevnad är helt avgörande för oss människor och våra samhällen. Stärkt biologisk mångfald ger positiva resultat även för klimatet, naturen och människors välmående. Det är mot denna bakgrund som Vänsterpartiet ser mycket positivt på den handlingsplan för biologisk mångfald som nu presenteras. Vänsterpartiet instämmer i de fem strategier som läggs fram.

Kopplingar till fysisk planering

Stockholm har en lång historia av jord- och lantbruk. Idag har mycket försvunnit i och med urbanisering och att staden breder ut sig. När jord- och lantbruken försvinner, växer markerna igen och artsammansättningen på platsen förändras. Idag finns vissa kulturlandskap kvar, i form av mindre ängsytor och kantzoner mot skog och bebyggelse. Där återfinns en del av de arter som är förknippade med jord- och lantbruk. Den gamla åkermarken däremot har förvandlats till gräsmattor och idag kvarstår tre stora gräsmarker i staden kvar: Gärdet, Järvafältet och Årstafältet. Dessa områden är idag nedklippta gräsmattor med låg biologisk mångfald som har stor potential för att utvecklas och bli mer artrik.

Staden behöver utveckla den biologiska mångfalden på de kvarvarande grönområden som finns. Vänsterpartiet instämmer i att Stockholm behöver växa. Fler billiga bostäder behöver byggas, tätortsnära naturmiljöer utvecklas och stadsutvecklingen ska gå hand i hand med utvecklingen av dessa. I detta utvecklingsarbete kan naturmiljöer anläggas som är väl

gestaltade, med god landskapsarkitektur, och som förenar ekologiska, sociala och kulturella värden. Det kan innebära att förena initiativ för klimatanpassning och biologisk mångfald, genom exempelvis anläggning av dammar och växtbäddar som både är attraktivt för människor, djur och insekter.

Denna typ av arbete behövs inte bara vid nyexploatering och nya bostadsområden. Prioritera naturbaserade, ofta både enkla, kostnadseffektiva och mångfunktionella lösningar både i planering av nya stadsdelar och i förtätning och förvaltning av befintliga områden där grön infrastruktur blivit åsidosatt. I dagsläget är tillgången till frisk luft, närliggande natur, rent vatten osv. alltför ofta bestämt av socioekonomiska variabler, men vi har nu möjligheten att planera för ett samhälle som är både mer hållbart och mer rättvist. Det är oerhört viktigt att omställningen till ett hållbart samhälle sker på ett sätt som samtidigt bidrar till ett jämlikt och jämställt samhälle. Förutom att jämlikhet och jämställdhet givetvis är grundläggande värden i sig så visar forskning att sådana samhällen har långt bättre förutsättningar att klara en snabb omställning mot hållbarhet. Det är också viktigt för legitimiteten i ett sådant projekt att såväl för- som nackdelar fördelas på ett rättvist sätt.

Ljutföroreningars påverkan på biologisk mångfald

Så kallad "ljutförorening" är ett problem som diskuterats under många år men som med fortsatt urbanisering blivit allt mer akut. Vänsterpartiet anser att det är positivt att handlingsplanen pekar ut ljutföroreningar som ett område för kunskapsutveckling, men menar att staden redan nu också behöver en aktiv plan för fortsatt arbete.

För oss människor är det tråkigt men inte livsnödvändigt att kunna se vintergatan en stjärnklar kväll men för nattlevande djur och insekter, som till stor del navigerar efter stjärnorna, är det just livsnödvändigt. Till skillnad från de andra stora faktorerna som pekas ut i handlingsplanen (invasiva arter och stadsutveckling exempelvis) kan ljutföroreningarna ganska enkelt kan förhindras genom att släcka "onödigt" ljus och att använda ordentliga skärmar för ljuskällorna.

Vänsterpartiet anser därför att Stockholm stads handlingsplan bör ha en tydlig strategi för hur ljutföroreningar ska minska. Denna strategi behöver, liksom övrigt arbete med biologisk mångfald, vara en del av arbetet med grön infrastruktur och bör användas i ett tidigt skede av planprocesserna. Det gynnar också klimatet, tryggheten och de estetiska värdena.

Bevara skogarna

En natur med många arter klarar lättare av den stress som ett förändrat klimat innebär. Bevarande av naturskogar ger stora mängder lagrat kol och är samtidigt hem för djur- och växtliv.

Skogen förser oss med en rad ekosystemtjänster som vatten- och luftrening och produktion av råvaror. En rik biologisk mångfald ökar skogens produktionsförmåga och ger större motståndskraft mot klimatförändringar. Skogsmarken binder stora mängder kol och påverkar vattenbalansen och har därmed en betydelse för både det lokala och globala klimatet.

Skogen har även stora sociala och kulturella värden. Dess betydelse för rekreation, friluftsliv och undervisning är omfattande.

Skogen och biobränslet

Behovet av förnybar energi riskerar att skapa målkonflikter då ökat behov av biobränslen innebär ökat uttag från skogarna. Den största delen av bränslet till fjärrvärmen kommer att komma från skogen i form av biobränsle. Det är problematiskt då skogen behövs för många ändamål. Klimatfärdplan 2050 anger att potentialen för bioenergi i länet har uppskattats till cirka en TWh idag och upp till två TWh 2050. Med övergång till ett kontinuitetsskogsbruk kommer tillgången till bioenergi under en övergångsperiod på cirka 25 år att vara mindre.

För att skydda skogen och den biologiska mångfalden bör länets egen skog bidra med högst 0,5 TWh i form av biobränsle. Länet behöver därför ”importera” biobränsle från andra delar av landet. Därför är energieffektivisering och andra värmelösningar viktiga att genomföra.

Kopplingar till staden och regionens utvecklingsarbete

Biologisk mångfald måste vara en integrerad del av hela Stockholm stads och region Stockholms utvecklingsarbete. I det förslag som nu presenteras listas därför flera dokument som har bäring på handlingsplanen, Vänsterpartiet skulle därtill vilja inkludera RUFSS 2050 - Regionala utvecklingsplan för Stockholmsregionen.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med ordförandens yrkande.

Reservation

Tina Kratz m.fl. (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag.

Särskilt uttalande

Nassir Abdullahi Ali m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Stockholm har under lång tid legat i framkant vad gäller kunskapsutveckling och skydd av naturmiljöer viktiga för den

biologiska mångfalden. Stockholm arbetade med begreppet grönstruktur redan i översiktsplanen 1999 och har under lång tid byggt upp en stor kunskap kring stadens naturmiljöer. Under förra mandatperioden togs nya riktlinjer för utvecklingen av park- och naturmiljöer fram inklusive särskilda satsningar. I den senaste översiktsplanen har vikten av den gröna strukturen fått en tydligare plats både i kartmaterialet och i måltexterna.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har nu tagit fram ett förslag till handlingsplan för biologisk mångfald, som kommer att följas av åtgärdsprogram för biologisk mångfald. Den biologiska mångfalden är en viktig och akut fråga. Biologisk mångfald är en av de grundläggande förutsättningarna för att våra ekosystem ska kunna leverera funktioner och nyttor som vi människor behöver och använder. Staden behöver en övergripande vägledning kring hur dessa ska bevaras och utvecklas samtidigt som staden växer.

Handlingsplanen identifierar viktiga frågor att besvara inom stadens exploateringsprocess. Men ska Stockholms mål om 140 000 nya bostäder gå att genomföra behövs tydligare exempel på hur avvägningar vid exploatering ska göras. Det saknas vägledning för viktiga frågor så som vilka grönsamband och naturmiljöer som behöver prioriteras och vilka som kan exploateras, i vilka lägen en exploatering kan frigöra resurser som kan användas till förstärkningsåtgärder, etc. Genom att i ett tidigt stadium ta hänsyn till den biologiska mångfalden och identifiera hur befintliga grönområden kan stärkas kan staden fortsatt växa och värna både den sociala, ekonomiska och ekologiska hållbarheten. Handlingsplanen ger vissa verktyg och pekar på viktiga prioriteringar, men den skulle vara betjänt av att tydligare ge stöd i avvägningar vid exploatering.

Det som dock är ännu mer allvarligt är att handlingsplanen inte kommer gå att genomföra med nuvarande förutsättningar. Genomförandet ligger i första hand på stadsdelsnämnder som ansvarar för skötseln av naturmarken, inklusive naturreservaten, och exploateringskontoret som ansvar för stadens investeringar vid nybyggnation. De åtgärder som föreslås i handlingsplanen kräver resurser. Utan dessa resurser är handlingsplanen mest en intressant sammanställning av kunskapsläget kring biologisk mångfald i Stockholm.

Som en del av processen med att ta fram förslaget till handlingsplan har en remissrunda genomförts. Remissinstansernas svar går att läsa i ”redovisning av miljöförvaltningens förslag till handlingsplan för biologisk mångfald”. Flera remissinstanser, särskilt stadsdelsförvaltningarna, framhåller att stadens resurser för

naturvårdsskötsel redan idag är otillräckliga för att kunna upprätthålla värdena i en fungerande blågrön infrastruktur. Miljöförvaltningen skriver att: Resursbehovet är en grundläggande fråga för handlingsplanens genomförande, vilket påpekats av en rad remissinstanser. De behov som lyfts fram är framförallt resurser till investeringar i fysiska åtgärder samt till kontinuerlig naturvårdsskötsel.

Miljöförvaltningen skriver även: Ett utökad samordningsansvar för miljöförvaltningen ryms inte inom nuvarande budgetram. Samordningen kräver resurser i sig men det handlar också om utökade insatser av generell karaktär, till exempel utökad kommunikations- och utbildningsverksamhet samt utökad nätverksverksamhet med till exempel föreningslivet. Att följa utvecklingen över tid för de indikatorer som föreslås, liksom att hålla de digitala verktygen aktuella och uppdaterade, är också utökade insatser som behöver beaktas. Satsningar på att utveckla och tillgängliggöra de mest centrala av verktygen kommer att behövas.

Det saknas resurser både hos stadsdelarna och på miljöförvaltningen. Även exploateringsnämnden framhåller att handlingsplanens ambitioner inte ryms inom befintliga medel, varken för förstärkningsåtgärder, drift eller miljöövervakning. Men istället för ökade resurser har stora nedskärningar gjorts på grund av förra årets skattesänkning. Det är inte direkt förvånande att de borgerliga partierna prioriterar skattesänkningar före välfärden, miljön och klimatet. Men det är mer förvånande att Miljöpartiet har accepterat nedskärningar inom äldreomsorg, förskola och skola genom att acceptera skattesänkningar och utförsäljningar. Vad man har fått i utbyte är en förvisso välskrivna handlingsplan, men vars innehåll inte kommer att kunna genomföras på grund av minskade resurser.

För den biologiska mångfalden gäller det nu att kunna gå från ord till handling. Vi socialdemokrater är positiva till handlingsplanen för biologisk mångfald och vill se att den följs upp med mer medel för naturvård. För att handlingsplanen i slutändan ska leda till förbättringar i verkligheten måste även de som ska utföra arbetet få de resurser som krävs.

§ 10**Överenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm om uppdrag och samverkan avseende ungdomsmottagningarna i länet**

- Remiss från kommunstyrelsen, dnr. KS 2020/829

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Utbildningsnämnden har mottagit en remiss från kommunstyrelsen för ställningstagande om antagande av samverkansöverenskommelse mellan kommunerna i Stockholms län och Region Stockholm om samverkan och uppdrag för ungdomsmottagningarna. I dokumentet ”Stockholms ungdomsmottagningar – överenskommelse mellan Region Stockholm, Storsthlm och kommuner i Stockholms län” formuleras ungdomsmottagningarnas grundläggande och övergripande uppdrag.

Förvaltningen ser fördelar med gemensamma riktlinjer för länets ungdomsmottagningar då det skapar förutsättningar för en jämlik ungdomsmottagningsverksamhet och ställer sig positiv till antagande av överenskommelsen.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa i samverkan med grundskoleavdelningen och gymnasieavdelningen.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 15 september 2020. Ärendet har även behandlats vid utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 16 september 2020.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Nassir Abdullahi Ali m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Vi har inget att invända mot överenskommelsen. Tvärtom, vi finner det positivt att man ytterligare tillgängliggör ungdomsmottagningarna för unga. Som det konstateras rör sig unga över kommungränserna. En gemensam gymnasierregion gör att många unga studerar i en annan kommun än den de bor i. Att ungdomsmottagningarna öppnas upp och restriktioner tas bort är bra. I en tid då allt psykisk ohälsa ökar bland unga är det viktigt att det är enkelt att få stöd.

Att kommunerna endast behöver ansvara för kortsiktiga kuratorsinsatser för de ungdomar som bor i annan kommun är förståeligt. Samtidigt får det inte innebära att unga hänvisas vidare när de har precis fått förtroende för kuratorn och är i störst behov av stöd. Möjligtvis hade ett bättre system varit att kommunerna hade kunnat ersätta varandra för de kostnader som uppstår när de "egna" ungdomarna får psykosociala insatser i en annan kommun.

§ 11**Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg (SOU 2020:34**

- Remiss från kommunstyrelsen, dnr. KS 2020/957

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat betänkandet ”Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg” (SOU 2020:34) till utbildningsnämnden för yttrande.

Utredningen lägger fram förslag på åtgärder för att lyfta och synliggöra fritidshemmets verksamhet som, tillsammans med åtgärder för att öka kompetensen hos fritidshemmets personal, syftar till att öka kvalitet och likvärdighet. Merparten av förslagen är riktade mot myndighetsnivån där Skolverket, Skolinspektionen och lärarutbildningarna ges nya uppdrag. Utredningen föreslår även en successiv avveckling av verksamhetsformen pedagogisk omsorg genom skärpta kvalitetskrav och etableringsstopp.

Utbildningsförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till förslagen i betänkandet. Det behövs stora och systemomfattande satsningar för att långsiktigt komma till rätta med den stora bristen på lärare i fritidshem och utredningen har på ett föredömligt sätt tagit ett helhetsgrepp runt lärarförsörjning och fritidshemspedagogens status och roll i skolan. Förvaltningen hade gärna sett att utredningen även lyft några konkreta förslag för att få fler att välja att utbilda sig till fritidsledare eller elev- och lärarassistenter. De yrkesgrupperna är viktiga kuggar runt den utbildade läraren och avgörande för ett likvärdigt fritidshem och hög kvalitet.

Förvaltningen betonar också vikten av att riktmärken inte låses in i form av siffror eller kvadratmetrar när det gäller krav på ändamålsenliga lokaler. Det är många variabler som samverkar i om fritidshemsverksamheten fungerar på ett bra eller dåligt sätt: storleken på gruppen, elevgruppens sammansättning, personalens kompetens, behovet av särskilt stöd, modersmål och lokaler. Det är en komplex verksamhet där alla faktorer måste beaktas samtidigt.

Förvaltningen delar utredningens bedömning att den pedagogiska omsorgen, som den ser ut i dag, behöver förändras.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänstutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av grundskoleavdelningen i samverkan med förskoleavdelningen, avdelningen för utveckling och samordning, avdelningen för personal och kompetensförsörjning samt avdelningen för ekonomi och styrning.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 15 september 2020. Ärendet har även behandlats vid utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 16 september 2020.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänstutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 12**Utredningen om planering och dimensionering av komvux och gymnasieskola (SOU 2020:33)**

- Remiss från kommunstyrelsen, dnr. KS 2020/958

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat betänkandet ”Gemensamt ansvar – en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning” till utbildningsnämnden för yttrande.

Enligt utredningen är det angeläget att den utbyggnad som behövs av gymnasieutbildningen framöver görs med hänsyn till både elevers efterfrågan och behov samt arbetsmarknadens behov. Vid lokalisering behöver hänsyn även tas till ett effektivt utnyttjande av samhällets resurser. Utredningen föreslår därför att en ny modell för planering och dimensionering genomförs i två steg.

Steg 1, som ska börja tillämpas från hösten 2024, innebär bland annat att Skolverket ska utarbeta regionala underlag till stöd för huvudmännens planering av utbudet och att kommunerna ska samverka om planering och dimensionering på regional nivå. Steg 2 ska enligt förslaget börja tillämpas från hösten 2026 och innebär att Skolverket ska besluta om regionala ramar för utbudet av antalet platser inom varje samverkansområde. Ramarna ska gälla för både offentliga och enskilda huvudmän.

Förvaltningen instämmer i att en samlad regional planering behöver göras av gymnasieskolans omfattning och utbud. Kommunerna i Stockholms län samt Håbo har sedan flera år ett samarbete inom en gemensam gymnasierregion. Samarbetet, som i stor utsträckning fungerat väl, motsvarar i huvudsak det som utredningens steg 1 innebär.

I Stockholmsregionen finns samtidigt kvarstående utmaningar som handlar om dels intresset för att finansiera utbyggnaden generellt sett, dels den ekonomiska hållbarheten i att tillhandahålla yrkesprogramsplatser där elevernas efterfrågan är låg samtidigt som arbetsmarknaden ser ett behov av dem. Förvaltningen ser inte att utredningen genom steg 2 ger ett svar på hur dessa utmaningar ska hanteras. Det finns inga förslag som ger ökade incitament för regionens aktörer att bygga ut. Det

framgår heller inte hur elevers efterfrågan och behov ska vägas mot arbetsmarknadens behov när dessa inte är samstämmiga och vem som ska ansvara för kostnaden när platser står tomma till följd av att en aktör erbjuder platser som ingår i en av staten fastlagd ram.

Förvaltningen påtalar också vikten av att det finns utrymme för kommunerna att utforma det kompensatoriska schablonbeloppet som utredningen föreslår. Föreslaget belopp är betydligt lägre än den resursfördelning som görs inom Stockholms stad. Kommunerna behöver i enlighet med skollagen kunna fördela resurser efter elevernas olika förutsättningar och behov.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen i samverkan med avdelningen för ekonomi och styrning samt med avdelningen för utveckling och samordning.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 15 september 2020. Ärendet har även behandlats vid utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 16 september 2020.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Martin Westmont (SD) lade fram ett eget förslag enligt nedan och yrkade bifall för detta.

1. Att utbildningsnämnden beslutar delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.
2. Att därutöver anföra följande:

Det är ingen överdrift att påstå att skolan befinner sig i en djup och allvarlig kris och vi ser med oro på hur många elevers skolresultat halkar efter. Problemen vi ser i många skolor är inte en ekonomisk fråga, det ser vi inte minst genom att skolor som

får mer resurser ändå presterar sämre när det kommer till skolresultaten.

Att alla barn har rätt till bästa möjliga skolgång anser de flesta vara en självklarhet. Metoden att använda duktiga och skötsamma elever som verktyg för att försöka ”lyfta” andra barn är fel och på många sätt direkt kontraproduktiv. För att minska segregationen i gymnasieskolan ska huvudmän enligt utredningen arbeta aktivt för en allsidig social elevsammansättning vid sina skolenheter. Resultatet av en sådan implementering vore att vissa elever får en försämrad skolgång, något vi inte kan acceptera.

När man kommer som nyanländ invandrare till Sverige med stora brister i det svenska språket kan man inte slussas in i en vanlig skolklass direkt. Resultatet av att placera nyanlända elever eller elever som är i behov av extrastöd i befintliga skolklasser för tidigt får den oönskade effekten att dessa elever tar stora delar av lärartiden i anspråk, tid som behövs till undervisning, vilket påverkar övriga elever i klassen negativt.

Vi anser att nämnden tydligt ska markera mot föreslagen utredning och föreslå att förslaget om att ”För att minska segregationen i gymnasieskolan ska huvudmän arbeta aktivt för en allsidig social elevsammansättning vid sina skolenheter” tas bort som ett inriktningsmål för komvux och gymnasieskolan.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med ordförandens yrkande.

Reservation

Martin Westmont (SD) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag.

Särskilt uttalande

Tina Kratz m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Vi instämmer med förvaltningen om att utredningens förslag inte kommer att lösa de problem som vi ser idag. Enligt Vänsterpartiet beror det på att utredningen blundar för de problem som skapats av att marknadsintressen har ett allt för stort inflytande över vilka gymnasieskolor som etableras. Att Sverige är det enda land i världen som tillåter vinstuttag inom utbildningssektorn är en tydlig indikation på att det är ett system med många inbyggda problem.

Sveriges skolor har blivit en marknad där aktiebolag och kortsiktiga riskkapitalister kan göra stora vinster på elever där pengar tas från utbildning och flyttas till ägarnas fickor. I

svenska skolan har riskkapitalister hittat en ändlös pengamaskin, där man kan göra vinst på elever och om man sedan vill lägga ned verksamheten så står kommunen som garant för att ordna med platser för de elever som blir av med sina skolor. Ett nästan vattentätt system som ivrigt påhejas av nästan alla partier. Märkligt nog så är stödet för att aktiebolag ska göra vinst på välfärdens pengar låg om man frågar det svenska folket, detta är dock inget som avskräcker majoriteten. Många av de politiker från majoriteten som vi under åren diskuterat frågan med i kommunfullmäktige har efter politiken fått fina positioner i just de företag som gör vinst på välfärdens pengar. Inte konstigt att man vill fortsätta låta dessa företag tjäna pengar på välfärden.

Vi anser att många av de problem som utredningen söker lösningar på skulle lösas om utbildningsväsendet var fritt från vinstintressen, det skulle skapa en helt annan rådighet över planeringen och dimensioneringen av gymnasieskolan och komvux. Samhällsnyttan finns ju inte med som en parameter för skolföretagens egen planering och etableringen.

Införandet av vinstdrivande fristående gymnasieskolor och vuxenutbildningar har bidragit till att elever med olika bakgrund i allt mindre utsträckning möts och segregationen har ökat. Vi ser idag en allt större brist på likvärdighet. Det är svårt att se hur man ska kunna lösa denna fråga utan att ta bort vinstjakten ur skolorna. Vi anser att den främsta valfriheten inte består i ett val av skola som innebär möjligheten att välja bort mötet med elever från annan bakgrund. Den främsta valfriheten består i stället i de ökade möjligheter till olika livsval som elever med en gemensam grundutbildning kan få efter genomgången utbildning.

Ett annat problem som utredningen inte lyckas hitta en verklig lösning på är yrkesprogrammets brist på intresserade elever. Sedan 2011 har intresset vikt. Det finns naturligtvis flera orsaker till det, men den sak som startade tappet är Björklunds reform som gjorde att yrkesprogrammen inte längre ger högskolebehörighet. Vi anser att både yrkesprogram och studieförberedande program ska minst ge grundläggande behörighet till högskolestudier. Att välja ett yrkesprogram vid sexton års ålder ska ge goda förutsättningar att antingen gå direkt in i arbete efter studierna eller att studera vidare inom yrkesområdet eller inom helt andra områden.

En gymnasieexamen är den absolut viktigaste nyckeln till arbetsmarknaden och ett vuxenliv med egen försörjning och god hälsa. Därför behöver gymnasieskolans uppdrag och arbetssätt tydligt utgå från målsättningen att alla ska slutföra en gymnasieutbildning eller motsvarande inom andra skolformer.

§ 13**Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende (Ds 2020:16)**

- Remiss från kommunstyrelsen, dnr. KS 2020/980

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänstutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat departementspromemorian ”Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende” (Ds 2020:16) till utbildningsnämnden. Utredningen föreslår bland annat att socialnämnden ges befogenhet att med endast den ena av två vårdnadshavares samtycke besluta om val eller byte av förskoleenhet. Ett annat förslag är att barn och unga i skyddat boende ska ha rätt till utbildning i vistelsekommunen.

Utbildningsförvaltningen är positiv till de förslag som presenteras. Det är bra att barnens rätt stärks. Förvaltningen framhåller samtidigt vikten av att utbildningsnämnden får den information som den behöver, bland annat för att säkerställa att förvaltningen inte lämnar ut information till den vårdnadshavare som barnet eller barnets vårdnadshavare ska skyddas från. Förvaltningen anser därför att det bör övervägas om socialtjänsten ska åläggas att informera ansvarig nämnd när beslut om skyddat boende är fattat.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleavdelningen i samverkan med grundskoleavdelningen, gymnasieavdelningen och avdelningen för ekonomi och styrning.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 15 september 2020. Ärendet har även behandlats vid utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 16 september 2020.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Nassir Abdullahi Ali m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Sveriges kvinnojourer har byggts upp av tusentals frivilliga krafter. Jourerna har erbjudit ett skydd och/eller stöd för kvinnor och barn som utsatts för våld. Stödet och skyddet har byggt på och utvecklats ur jämlika relationer mellan kvinnor som bor i skyddat boende och de som arbetar som volontärer eller är anställda i jourerna. De ideella jourerna bygger på kvaliteter som privata eller offentliga jourer sällan kan erbjuda. I offentliga beslutsunderlag lyfts dessa kvaliteter sällan fram:

- 1) De är ett lågtröskelalternativ för utsatta kvinnor och barn. Kvinnojourerna upplevs ofta som en frizon då offentliga myndigheter inte är närvarande i den dagliga verksamheten. Därmed är det lättare att ta och få kontakt.
- 2) Kvinnojourerna har byggt upp kunskaper och erfarenheter som kan användas för att på en strukturell nivå förbättra villkoren för utsatta kvinnor och barn. En roll som inte samhälls- eller privata jourer kan ta.
- 3) Volontärverksamheten i jourerna tillför en bred kompetens och erfarenhet från många yrken och samhällsfunktioner.

Lagförslag och förändringar måste ta hänsyn till de ideella jourernas särskilda och unika kvaliteter. Det kan inte ligga i samhällets intresse att slå sönder en fungerande verksamhet i civilsamhället.

Det finns en god ambition i förslaget att barn ska räknas som egna placeringar på skyddat boende. Det ger barnet mer rättigheter, större krav kan ställas både på boendet och på socialtjänsten rörande vad barn som bor på skyddat boende kan få för insatser.

Dock bör understrykas att skyddat boende är en högst tillfällig insats som syftar till att skydda kvinnor och barn från fortsatt våld som i princip alltid kommer från en man som de levtt tillsammans med och som ofta är vårdnadshavare för barnet som

ska placeras. Att lösa detta med ett LVU anser vi medför ett antal risker. Precis som förvaltningen skriver så riskerar det att medföra en högre arbetsbelastning på handläggare inom socialtjänsten. Det ställer också höga krav på snabbt och tydligt samarbete mellan enheter vilket behövs men också är ett dokumenterat utvecklingsområde just när det gäller våld. Dessutom vet vi av erfarenheter att det kan uppkomma diskussioner om vilken enhet som ska betala placeringen och vem som isåfall har rätt att besluta om den. Vi ser därför att det kan uppkomma svårigheter inom socialtjänsten vilket i värsta fall kan leda till att de kvinnor och barn som behöver skydd blir lidande.

I övrigt är vi eniga med förvaltningen att det blir otydligt att benämna anledningen till LVU som ”omedelbar placering”. Precis som förvaltningen skrivet kan placering ske omedelbart men också planerad varpå det eventuellt inte blir tillämpligt med ”omedelbar placering”.

Ett annat tänkbart problem handlar om kvinnor som har barn med en annan man är förövaren men där barnet bor hos kvinnan och det anses lämpligt att även det barnet följer med vid en placering. I det fallet är det frågan om LVU är tillämpligt eller inte om inte det inte är barnets vårdnadshavare som är förövare.

Vi sympatiserar som sagt med promemorians intentioner med att stärka barns rättigheter men ser många risker med en mer komplicerad placerings process som i värsta fall försvårar möjligheterna att skydda kvinnor och barn från mäns våld. Istället för ändrad lagstiftning borde man kunna se över riktlinjerna för placeringar för barn är medföljande och ställa krav på att socialtjänsten placerar på boenden med särskilt stöd för barn. Något som idag inte alltid görs.

§ 14**Motion om konstgräs på Sköndals BP**

- Remiss från kommunstyrelsen, dnr. KS 2020/615

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat motionen ”Lägg konstgräs på Sköndals BP” till utbildningsnämnden för yttrande. Alexander Ojanne (S) och Karin Lekberg (S) föreslår att Stockholms stad lägger konstgräs på Sköndals BP. Motionärerna lyfter fram att det redan finns en god infrastruktur runt Sköndals BP med omklädningsrum, belysning, staket, fullgoda målburar med mera. De lyfter fram att den beräknade kostnaden för detta skulle vara cirka sex miljoner.

Förvaltningen är positivt inställd till att skapa möjligheter för barns spontanidrott och till att öka möjligheterna för barn att röra på sig. Det har en god effekt på deras hälsa och även deras kognitiva förmåga. Eftersom utbildningsnämnden inte ansvarar för att göra den ekonomiska och tekniska bedömningen av en eventuell tidigareläggning av konstgräsplanen, eller för att finansiera den, avstår förvaltningen från att ge synpunkter på detta.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Beslutet föreslås justeras omedelbart med anledning av remissens svarstid.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 15 september 2020. Ärendet har även behandlats vid utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 16 september 2020.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

2. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Nassir Abdullahi Ali m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) lade fram ett eget förslag enligt nedan och yrkade bifall för detta.

1. Att tillstyrka motionen.
2. Att därutöver anföra följande:

Konstgräsplaner skapar positiva värden och förlänger tiden under året som både unga och äldre kan nyttja dessa ytor, vilket skapar stor gagn för hälsa och välmående. Genom att grusplaner omvandlas och anläggs med konstgräs ökas således kvaliteten och användningen för såväl klubb- som för spontanidrott.

Sköndals BP är ett gott exempel där konstgräset skulle skapa mycket positiva värden. Genom att också se över möjligheten att lägga frysrör kan planen bli ett uppskattat inslag för skridskoåkning under årets kallare månader.

Vi välkomnar att Socialdemokraternas uppmärksammande av frågan nu genererar ett ärende om inriktning för konstgräs senare under hösten.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med ordförandens yrkande.

Reservation

Nassir Abdullahi Ali m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag.

§ 15**Motion om att hänvisa till det kommunala självbestämmandet vid mottagande av nyanlända anvisade av regeringen**

- Remiss från kommunstyrelsen, dnr. KS 2020/664

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Utbildningsnämnden har fått ”Motion om att hänvisa till det kommunala självbestämmandet vid mottagande av nyanlända anvisade av regeringen” på remiss från kommunstyrelsen. I motionen föreslår Peter Wallmark (SD) och Martin Westmont (SD) att Stockholms stad ska hänvisa till det kommunala självstyret för att inte tvingas ta emot fler nyanlända i rådande situation.

Hur många nyanlända varje kommun ska ta emot beror på kommunens storlek, arbetsmarknadsläge, det sammantagna mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn samt hur många asylsökande som redan vistas i kommunen. Så kallade länstal tas fram utifrån prognoser och beslutas av regeringen. 2020 har Stockholms län fått i uppgift att ta emot 2 208 nyanlända för boende. Stockholms stad ska ta emot 856 av dessa.

Förvaltningen anser att Stockholms stads grund- och gymnasieskolor har goda förutsättningar att ta emot nyanlända elever i skolan. Förvaltningen konstaterar också att det inte finns någon rättsligt bindande definition av det kommunala självstyret, men att det är klart att staten genom lag kan ålägga kommunen uppgifter. Mot bakgrund av detta avstyrker förvaltningen motionens förslag. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen i samverkan med grundskoleavdelningen.

Ärendet har behandlats i samverkan med den fackliga samverkansgruppen den 15 september 2020. Ärendet har även behandlats vid utbildningsnämndens råd för

funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 16 september 2020.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Martin Westmont (SD) lade fram ett eget förslag enligt nedan och yrkade bifall för detta.

1. Att motionen tillstyrks.
2. Att därutöver anföra följande:

Det är kommunerna själva som ska sköta lokala angelägenheter av allmänt intresse i kommunen med det kommunala självstyret som grund, det är så det anges i regeringsformen. Mottagandet av nyanlända till Stockholms stad har inte stått i proportion till vad staden mäktar med att ta hand om. Storleken på invandringen är en följd av beslut taget i Riksdagen, men Sveriges kommuner har i många avseenden fått axla den tyngsta bördan när det gäller konsekvenserna av förd politik.

Utredningen som gjordes kring bosättningslagen tar upp att lagen innebär en inskränkning av det kommunala självstyret. För att få en klarhet kring hur lagen ska tolkas anser vi att saken bör prövas rättsligt.

I dagsläget pågår det en rättslig process kopplat till Sölvesborgs beslut att inte ta emot nyanlända. Genom att kraftigt begränsa antalet nyanlända som flyttar till Stockholm kan staden ges andrum för att hantera många av de akuta problem som dominerar debatten. Ska vi få en chans att hantera de stora problemen med segregation, kriminalitet och undermåliga skolresultat kan vi inte fylla på med fler personer som behöver stödåtgärder. Vi anser att Stockholm ska prioritera stockholmarna.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med ordförandens yrkande.

Reservation

Martin Westmont (SD) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för sitt eget förslag.

§ 16

Prövning av rektors beslut om omedelbar avstängning av elev vid Stockholms hotell- och restaurangskola

Beslutet publiceras inte.

§ 17

Övriga frågor

Inga övriga frågor vid dagens sammanträde.